Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä” ([1])

(1999/C 209/04)

Neuvosto päätti 19. helmikuuta 1999 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 43 artiklan ja 198 artiklan mukaisesti pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 4. huhtikuuta 1999. Esittelijä oli Clemente Muñiz Guardado.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 26.–27. toukokuuta 1999 pitämässään 364. täysistunnossa (toukokuun 26. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon ilman vastaääniä viiden pidättyessä äänestämästä.

Komitea kannattaa komission ehdotusta, mutta esittää seuraavat huomiot.

1. **Johdanto**

1.1. Kalatalousalan rakenteelliset toimet edistävät alan rakennemuutosta luomalla otolliset edellytykset alan kehittämiselle ja uudenaikaistamiselle. Tämän vuoksi ne ovat kiinteä osa yhteistä kalastuspolitiikkaa YKP:tä.

1.2. Kalatalousalan ohjauksen rahoitusvälineen KOR:n perustaminen vuonna 1993 ja kalatalousalan rakenteellisten toimien liittäminen rakennerahastojen toimintajärjestelmään on vakiinnuttanut alan kaksiulotteiset yhteydet.

1.3. Nyt ehdotetulla suunnittelulla rakennerahastot mukautetaan nykytilanteeseen.

2. **Yleistä**

2.1. Jos asetus hyväksytään, käsillä oleva ehdotus on kauaskantoinen. Asetusehdotuksen I osastossa (Suunnittelu ja toteuttaminen) säädetään erityisesti, että jäsenvaltioiden on esitettävä komissiolle suunnitelma tammikuun 1 päivästä 2000 alkavaksi seitsenvuotiskaudeksi (4 artikla).

2.2. Asetuksessa käsiteltyjen asioiden tähdellisyys korostaa säädöksen merkitystä. Siksi on tärkeää saada tietoa paitsi asetuksen laatimiseksi järjestetyistä kuulemisista myös siitä, miten säädöksen täytäntöönpano edistyy, jotta päästäisiin suurempaan taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, likeisyysperiaatetta aina noudattaen.

2.3. Asetusehdotuksen tarkoituksena on jatkaa nykyisiä asetuksia ja yksinkertaistaa niiden toimintamekanismia. KOR:a on määrä käyttää kaikkien rakennetoimien rahoitukseen.

2.4. Ehdotuksen II osastossa (Kalastuslaivastojen monivuotisten ohjelmien täytäntöönpano) esitellään kalastuslaivaston uusimiseen liittyviä näkökohtia, jotka muuttavat merkittävällä tavalla neljännen monivuotisen ohjausohjelman sisältöä, ja laivaston uudistamiselle asetetaan tiukempia vaatimuksia kuin vuoteen 2002 voimassa olevassa nykyisessä säännöstössä. Osastossa ei kuitenkaan mainita selkeästi tarvetta ottaa käyttöön kalastuslaivaston uusimisjärjestelmä, jossa otetaan huomioon sellaiset merkittävät osatekijät kuin turvallisuus, merikelpoisuus, aluksella olevat tilat, alusten vanhanaikaisuus jne.

2.4.1. Kun tarkastellaan kalastuslaivaston uusimisen edistymistä viime vuosina, voidaan todeta, että aluksella on oltava nykyisin enemmän bruttotonneja ([2]) kuin käytöstä poistetuilla aluksilla, jotta se olisi kalastuksen osalta yhtä kilpailukykyinen, jotta sillä olisi tilat täyttää kansainvälisen säännöstön mukaiset velvoitteet ja jotta se pystyisi käsittelemään aluksella olevia kaloja entistä paremmissa olosuhteissa.

2.4.2. Voidaankin sanoa, että vaihdettaessa vanha (vanhan bruttotonniyksikön mukainen) kalastusalus uuteen (uuden bruttotonniyksikön mukaiseen) alukseen vanhalle bruttotonniyksikölle tulisi tasapuolisuuden nimissä antaa vetoisuuskerroin, josta uusi bruttotonniyksikkö on laskettavissa.

2.4.3. Asetusehdotuksen artiklojen säännökset, joiden mukaan käytöstä poistetun kapasiteetin on oltava 30 % suurempi kuin uuden kapasiteetin, joko pakottaisivat rakentamaan pienempiä aluksia kuin vastaavat käytöstä poistetut alukset, mikä vaarantaisi turvallisuuden mentäessä entiselle pyyntipaikalle tehottomammalla aluksella, tai pakottaisivat ostamaan yhden poistettavan aluksen lisää, jotta voidaan rakentaa täysin poistetun kaltainen alus (mikä lisäisi investointikustannuksia eikä kohentaisi aluksen tiloja eikä turvallisuutta voitaisi kohentaa).

2.4.4. Oman rahoituksen puuttuessa alusten myynti (sekä Euroopan unionin maihin että unionin ulkopuolisiin maihin) vaikeutuu, ja mahdollisuudet kalastuslaivastomme uusimiseen vähenevät.

2.4.5. Alukset on uusittava laivaston osa kerrallaan monivuotisten ohjausohjelmien täytäntöönpanon yhteydessä, sillä muussa tapauksessa uusiminen vahingoittaa etenkin pienimuotoista kalastusta harjoittavaa laivastoa.

([1]) EYVL C 16, 21.1.1999, s. 12.

([2]) Alusryhmä vetoisuusluokittain bruttotonneina (GT).

2.5. II osastossa mainitaan niin ikään yhteisyritykset, joille asetetaan niin tiukkoja vaatimuksia, että niihin turvautuminen saattaa osoittautua kannattamattomaksi, vaikka yhteisyritysten perustaminen on aina ollut edullisempaa kuin alusten romuttaminen (yhteisön markkinoiden tyydyttäminen, joidenkin yhteisön työpaikkojen säilyttäminen jne.).

2.6. Niin ikään kannattaa mainita erikseen kalastuslaivastoja koskevat yhteiset säännökset, pienimuotoinen rannikkokalastus ja sosiaalis-taloudelliset toimenpiteet. Tietyissä tapauksissa nykyinen säännöstö on parempi säilyttää, kun taas toisinaan säännöstön sisältöä on kehitettävä ja eriytettävä entisestään.

2.7. III osasto (Meren rannikkoalueiden kalavarojen suojeleminen, vesiviljely, kalastussatamien kalusto, jalostaminen ja kaupan pitäminen) sekä IV osasto (Muut toimenpiteet) ovat erittäin tärkeitä, vaikka eräissä artikloissa mainitaan markkinapolitiikka, jota ei ole otettu mukaan tähän asetusehdotukseen.

2.8. V osastosta (Yleiset ja varainhoitosäännökset) käy ilmi, että saatamme palata vuoden 1992 kaltaiseen tilanteeseen, vaikka parasta on taata rahoitus keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

3. **Erityistä**

Osasto kommentoi seuraavasti

3.1. *Asetusehdotuksen II osasto – Kalastuslaivastojen monivuotisten ohjausohjelmien täytäntöönpano*

3.1.1. 7 ja 10 artikla

3.1.1.1. Artiklat liittyvät sisällöllisesti pitkälti toisiinsa, ja niiden täytäntöönpano tiukentaa huomattavasti neljännen monivuotisen ohjausohjelman MOO IV:n määräyksiä, vaikka ei tiedetä millaista teknistä ja oikeudellista perustaa on käytetty asetettaessa velvoitetta, jonka mukaisesti uuden kapasiteetin tuloon liittyvän poistetun kapasiteetin on kussakin yksittäisessä hankkeessa oltava alle 12-metrisiä aluksia lukuun ottamatta sekä vetoisuudeltaan että teholtaan vähintään 30 prosenttia suurempi kuin käyttöönotettu uusi kapasiteetti.

3.1.1.2. Artiklojen sisältöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä mainitaan selvästi, että kalastuslaivastolle myönnettävä tuki on liitettävä monivuotisen ohjausohjelman täytäntöönpanoon ja sallittava turvallisuus-, tila- ja työskentelyolosuhteiden kehittäminen ja parantaminen.

3.1.1.3. Asetusehdotuksen 10 artiklan 1 kohdan b alakohdan sisältöä tulee muuttaa, koska se muuttaa 26 päivänä kesäkuuta 1997 annetun neuvoston päätöksen 3 artiklassa esitettyjä ehtoja: Jäsenvaltio voi päättää, että edellä 2 artiklassa olevat määräykset eivät koske niitä sen kalastusaluksia, joiden kokonaispituus on alle 12 metriä ja jotka ovat muita kuin troolareita. Mainitussa tapauksessa laivaston segmentin kokonaiskapasiteetti bruttotonneina ja konetehoina (kW) ilmaistuna ei saa lisääntyä tammikuun 1 päivän 1997 vallitsevasta tasosta tai kolmannen monivuotisen ohjausohjelman tasosta joulukuun 31 päivään 2001 paitsi merenkulun turvallisuuden parantamista koskevien ohjelmien yhteydessä.

3.1.2. 8 artikla

Artiklan viittauksia on muutettava.

3.1.2.1. Artiklan 2 kohdan b alakohdassa on yhtenäisyyden vuoksi säädettävä, että komissio laatii luettelon unionin ulkopuolisista maista, joihin kalastusaluksia voidaan siirtää, tai jäsenvaltioille on annettava kriteerit, joiden perusteella ne voivat tunnistaa maat, joihin aluksia ei voi viedä.

3.1.2.2. Artiklan 3 kohdan a alakohdassa kalastustoiminnan pysyväksi lopettamiseksi toteutettavat toimenpiteet voivat koskea ainoastaan yli 15 vuoden ikäisiä aluksia. On parempi noudattaa edelleen asetuksen N:o 3699/93 säännöksiä (10–15 vuoden ikäisistä aluksista) ja mainita, milloin toiminnan pysyvään lopettamiseen liittyvää vientitukea ei ole mahdollista saada.

3.1.2.2.1. Komission tulisi laatia kaikille jäsenvaltioille luettelo niistä unionin ulkopuolisista maista, joihin pysyvästi siirretylle alukselle ei voida myöntää julkista tukea, tai luettelo unionin ulkopuolisista maista, joita kyseinen toimenpide ei koske.

3.1.2.2.2. On käsittämätöntä, miksi ehdotuksesta on poistettu 10–15 vuoden ikäiset alukset, ja sen sijaan a alakohdan i) luetelmakohdassa määritellään tarkoin ”15 vuoden ikäisten alusten romuttamispalkkiot”.

3.1.3. 9 artikla

On tärkeää, että asetus N:o 3699/93 säilyy voimassa, mutta samalla on määriteltävä tietyt ehdot.

3.1.3.1. Kun neuvosto ja kyseinen unionin ulkopuolinen maa ovat antaneet komissiolle valtuudet neuvotella 12 kuukauden kuluessa valtuuksien antamisesta kalastussopimuksen, jäsenvaltion ei tulisi myöntää tukea kyseiseen maahan sijoittuville yhteisyrityksille paitsi milloin komissio ja jäsenvaltio ovat päässeet asiasta nimenomaisesti yhteisymmärrykseen.

3.1.3.2. Kun unionilla on kalastussopimus sellaisen unionin ulkopuolisen maan kanssa, johon yhteisyritys on tarkoitus perustaa, komission tulisi korottaa kokonaispalkkiota samaan tapaan kuin liitteen IV taulukkojen 1 ja 2 tarkoittamissa kalastuslaivastojen asteikoissa ja vastata lisäpalkkion hallinnoinnista ja maksatuksesta.

3.1.3.3. Nykyisessä muodossaan ehdotus monimutkaistaa huomattavasti hallinnointia ja lyhentää liiaksi määräaikaa. Koska tuki jakautuu kahteen osaan ja väliaikaiset yhteisyritykset lakkautetaan, olisi tärkeää perustaa väliaikaista vientiä harjoittavia yhteisyrityksiä enintään neljäksi vuodeksi.

3.1.3.3.1. Yhteisyritykset tulevat edullisemmiksi kuin alusten romuttaminen, koska ne ovat edelleen tuottavaa omaisuutta, joka välittää tuotteita yhteisön markkinoille ja säilyttää työpaikkoja.

3.1.3.3.2. Yhteisyritysten perustaminen kompensoisi väliaikaisten yhteisyritysten lakkauttamisen, vaikka niitä ei asetusehdotuksessa mainitakaan.

3.1.4. 11 artikla

Artiklan 2 kohdassa komissiolle annetaan mahdollisuus toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä, jos jäsenvaltiot jättävät noudattamatta edellä luetellut velvoitteet, joiden joukosta mainitaan esimerkin omaisesti monivuotisten ohjausohjelmien kapasiteettitavoitteiden tarkistaminen sekä unionin ulkopuolisille maille tehtävien kalastuslisenssihakemusten jättämisen keskeyttäminen kalastussopimusten yhteydessä.

3.1.4.1. Kaikki mahdollisesti toteutettavat asianmukaiset toimenpiteet on ilmoitettava selvästi turvattomuuden ja mielivaltaisuuden välttämiseksi. Muussa tapauksessa kyseinen kohta tulisi poistaa, koska artiklan sisältö loukkaa seuraavia periaatteita:

3.1.4.1.1. Vastuu – Tarkoituksena on asettaa seuraamuksia luonnollisille yksityishenkilöille ja oikeushenkilöille eväämällä niiltä mahdollisuus saada julkista tukea alusten uusimiseen tai uudenaikaistamiseen sekä estää niitä saamasta lisenssejä unionin ulkopuolisten maiden kanssa tehtyjen kalastussopimusten yhteydessä vetoamalla pelkästään jäsenvaltioiden syyksi luettavaan säädösten noudattamatta jättämiseen. Laivanvarustajille asetetaan seuraamuksia, jos heidän jäsenvaltionsa ei täytä asetuksen mukaisia ilmoitus- ja valvontavelvollisuuksiaan.

3.1.4.1.2. Suhteellisuus – Yhteisön oikeusjärjestyksen perusperiaatteet edellyttävät, että yhteisön toimielimet eivät aseta toimivaltaansa käyttäessään taloudellisille toimijoille tavoitteiden saavuttamisen kannalta tarpeettomia rasitteita.

3.1.4.1.3. Laillisuusperiaate ja oikeusvarmuus – Yleinen viittaus asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamiseen on laillisuusperiaatteen vastainen. Kyseinen periaate edellyttää, että seuraamuksia asetettaessa mahdollisesti toteutettavat toimenpiteet yksilöidään, eikä asiaa voida jättää seuraamuksia asettavan instituution vapaaseen harkintaan. Tuomioistuimen oikeuskäytäntö edellyttää, että yhteisön lainsäädäntö on varmaa ja että tuomittavat tietävät etukäteen, miten sitä pannaan toimeen, ja että asianosaiset tietävät tarkoin heille asetettujen velvoitteiden laajuuden.

3.1.5. 12 artikla

On tärkeää tarkentaa, mitä kalastustoiminnan rakenteiden parantamiseen liittyvällä kokonaisvaltaisella yhteishankkeella tarkoitetaan, ja että hankkeen käsittelyyn ja siitä tiedottamiseen osallistuvat myös organisaatiot, joissa kalastajat ovat edustettuina.

3.1.5.1. Jos pienimuotoiselle rannikkokalastukselle on todella tarkoitus myöntää tukea, ehdotuksessa on täsmennettävä selvästi, mitä kokonaisvaltaisella yhteishankkeella tarkoitetaan, ja säädettävä, että niihin voivat osallistua myös organisaatiot, joihin kalastajat ovat ryhmittyneet.

3.1.6. 13 artikla

Artiklan 4 kohdan c alakohtaa olisi muutettava. Siinä velvoitetaan palauttamaan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettu palkkio, jos edunsaaja alkaa vuoden kuluessa harjoittaa uudelleen kalastajan ammattia. Määräaikaa olisi lyhennettävä, jotta vältytään palkkion palauttamiselta.

3.1.6.1. On vältettävä syrjintää laivanvarustajien suhteen, sillä näille ei aseteta mitään ehtoja toiminnan lopettamisen jälkeen.

3.2. *Asetusehdotuksen III osaston otsikkoon (Meren rannikkoalueiden kalavarojen suojeleminen, vesiviljely, kalastussatamien kalusto, jalostaminen ja kaupan pitäminen) olisi sisällytettävä maininta kalavarojen kehittämisestä.*

3.2.1. 14 artikla

Artiklassa on mainittava mahdollisuus toteuttaa muita rannikkoalueiden kunnostustoimenpiteitä ja liitteessä III olisi niin ikään muutettava hallintoviranomaisen velvoite toimittaa komissiolle vuosittain tieteelliset seurantaraportit velvoitteeksi antaa seurantatietoa viisivuotiskauden puolivälissä ja sen päätteeksi.

3.2.1.1. Ehdotetulla muutoksella laajennetaan käsitettä ja asetetaan meren rannikkoalueiden kalavarojen tieteelliselle seurannalle entistä joustavampi peruste.

3.3. *Asetusehdotuksen IV osasto – Muut toimenpiteet*

3.3.1. 15 artikla

Artiklan 2 kohdan b alakohtaan olisi lisättävä, että etusija annetaan virallisesti tunnustettujen organisaatioiden (sellaisina kuin ne käsitetään asetuksessa (ETY) N:o 3759/92) toteuttamien toimien lisäksi myös organisaatioille, jotka toteuttavat ja kehittävät kaupallisesti erityisen merkittäviä toimenpiteitä. Kyseiset toimenpiteet olisi mainittava Liitteen III kohdassa 3.

On tuettava myös organisaatioita, jotka saattavat tehdä lujasti töitä erityisesti kalastus- ja vesiviljelytuotteiden myynninedistämiseksi ja uusien markkinoiden etsimiseksi.

3.3.2. 16 artikla

Vaikka artiklan sisältö liittyy pikemminkin markkinapolitiikkaan, minkä vuoksi se kuuluisi yhteiseen markkinajärjestelyehdotukseen, olisi täsmennettävä, että sellaiset organisaatiot, jotka toteuttavat tuottajaorganisaatioille asetetut pääasialliset tavoitteet, voisivat myös saada 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua tukea.

3.3.2.1. Eräissä maissa tuottajaorganisaatiot eivät ole osoittautuneet toimiviksi, ja kalastajaorganisaatiot huolehtivat useiden tuottajaorganisaatiolle asetettujen päämäärien toteuttamisesta, minkä vuoksi niiltä ei pitäisi evätä tuensaantimahdollisuutta.

3.3.3. 17 artikla

Artiklan 1 kohdan a alakohdassa mainittu yllättävän seikan vuoksi maksettavalle korvaukselle asetettava kahden kuukauden vuotuinen enimmäiskesto saattaa osoittautua lyhyeksi, minkä vuoksi määräaikaa olisi pidennettävä kuuteen kuukauteen. Korvausta myönnettäessä olisi otettava huomioon sekä biologiset että ympäristönsuojelulliset syyt.

3.3.3.1. Artiklan 1 kohdan b alakohta saattaa osoittautua nykyisessä sanamuodossaan vahingolliseksi, sillä se ei edistä voimassa olevien kalastussopimusten uusimista. Niinpä kohdassa olisi mainittava ainoastaan, että määräaika olisi enintään vuoden mittainen, minkä jälkeen enimmäiskestoa voitaisiin pidentää uudelleen tieteellisen, taloudellis-sosiaalisen jne. analyysin perusteella.

3.3.3.2. Artiklan 1 kohdan c alakohdassa jalostusteollisuutta olisi selvitettävä tarkemmin ja täsmennettävä, että kun jalostusteollisuuden hankinnat ovat riippuvaisia elvytyssuunnitelman kohteena olevista kalavaroista, sille voidaan myöntää korvauksia (korvausten myöntämisen enimmäiskesto olisi kaksi vuotta, ja sitä voitaisiin jatkaa yhdellä vuodella). Olisi selitettävä, mistä syystä määräaika ei ole sama kuin tilapäiselle toiminnan keskeyttämiselle asetettu määräaika, kun tuote on tarkoitettu elintarvikkeeksi eikä raaka-ainetta ole saatavilla.

3.3.3.3. Artiklan 3 kohdassa on mainittava yli miljoonan euron korotus ja nostettava jäsenvaltiossa kyseiselle alalle myönnettävä yhteisön rahoitusosuus 5 %:iin.

3.3.3.3.1. Kalastusalan kokemukset osoittavat, että on erittäin tärkeää pidentää tilapäisen keskeyttämisen kestoa (yllättävät seikat, kalastussopimusten uusimatta jättäminen jne.) ja lisätä tarkoitukseen myönnettäviä tukia.

3.3.4. 18 artikla

Artiklan 2 kohtaan olisi lisättävä, että tuen piiriin voi kuulua myös uusien pyyntipaikkojen etsimiseen tähtäävä kartoitus.

3.3.4.1. Kokeilukalastushankkeet ovat erittäin tärkeitä, ja on luonnollista, että niille myönnetään tukea, kunhan ne liittyvät kalavarojen säilyttämistavoitteeseen ja niissä käytetään entistä selektiivisempiä pyyntitekniikoita. Tämä ei estä myöntämästä tukea myös sellaisten uusien pyyntipaikkojen etsintään, joilla kyseiset tavoitteet voidaan toteuttaa.

3.3.5. Liite IV

Asteikoita ja osallistumisen tasoja on korotettu, kuten taulukoista 1 ja 2 käy ilmi. Lisäys on suuruudeltaan 19 prosenttia, ja sen laskennassa on otettu huomioon inflaatio. Taulukoihin 1 ja 2 sisältyvä lisäys on pienempi kuin taulukon 3 lisäys, jossa on otettava huomioon samat prosenttiosuudet kuin 3 päivänä marraskuuta 1998 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2468/98 [1], jossa määritellään yhteisön kalastus- ja vesiviljelyalaa sekä niiden tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevien rakenteellisten tukitoimenpiteiden perusteet ja edellytykset.

---

[1] EYVL L 312, 20.11.1998, s. 19–35.

Bryssel 26. toukokuuta 1999.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI